

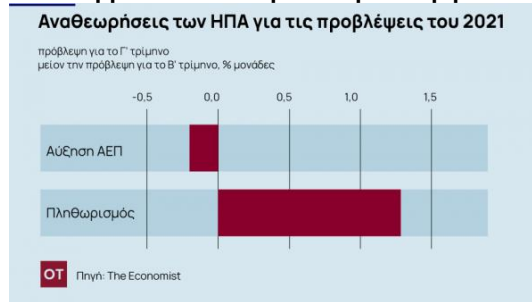
Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Πώς η πανδημία έγινε στασιμοπληθωριστική

Ήταν ένα καλοκαίρι δυσάρεστων εκπλήξεων για την παγκόσμια οικονομία. Αμερική, Ευρώπη και Κίνα αναπτύσσονται πιο αργά απ' όσο ήλπιζαν οι επενδυτές. Οι τιμές καταναλωτή αυξάνονται γρήγορα, ειδικά στην Αμερική. Ακόμη και στην Ευρωζώνη, συνηθισμένη σε χαμηλό πληθωρισμό, οι τιμές τον Αύγουστο αυξήθηκαν κατά 3% σε σύγκριση με πέρυσι, το υψηλότερο ποσοστό σε μια 10ετία. Οι οικονομίες προβληματίζονται από τις ελλείψεις σε ανταλλακτικά και εργασία, αργή και ακριβή μεταφορά και ποικίλα περιοριστικά μέτρα.

Η εξάπλωση της μετάλλαξης Δέλτα θεωρείται υπεύθυνη για την εξέλιξη αυτή, όμως ο τρόπος με τον οποίο η πανδημία επηρεάζει την οικονομία αλλάζει. Ο κόσμος συνήθισε να βλέπει τον ιό να πλήτει την ανάπτυξη, καθώς τα κύματα των κρουσμάτων προκαλούν ένα ξαφνικό πάγωμα στην οικονομική δραστηριότητα και σε μετριάσει ή ακόμη και πτώση τιμών. Το στέλεχος Δέλτα, αντιθέτως, δείχνει σαν μια στασιμοπληθωριστική δύναμη που επηρεάζει την ανάπτυξη λιγότερο δραματικά, αλλά ανεβάζει τον πληθωρισμό.

Η μετάλλαξη Δέλτα επιβαρύνει τις καταναλωτικές δαπάνες στον πλούσιο κόσμο αντί να τις συρρικνώνει. Σε χώρες με επαρκή εμβόλια, ο σύνδεσμος ανάμεσα σε περισσότερα κρούσματα και λιγότερο κινητικούς καταναλωτές έχει εξασθενήσει. Ο τομές υπηρεσιών της Ευρώπης άνοιξε ξανά εν μέσω του κύματος Δέλτα. Οι καταναλωτές φοβούνται λιγότερο τον κορονοϊό ακόμη και αν υπάρχουν αρκετοί ανεμβολίαστοι άνθρωποι για να γεμίσουν τα νοσοκομεία.

Πριν από έναν χρόνο, ο αριθμός των γεμάτων στα αμερικανικά εστιατόρια ήταν περίπου 50% κάτω από τα επίπεδα του 2019. Σήμερα, είναι μόλις 10% κάτω παρότι το νοσοκομεία είναι τρεις φορές πιο γεμάτα. Στην Ιαπωνία, η απόφαση να κηρυχθεί το Τόκιο σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης δεν φαίνεται να κρατά τους καταναλωτές μακριά από τα καταστήματα. Μόνο σε χώρες με δρακόντεια μέτρα κρατούν τον κόσμο στα σπίτια του. Η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία αντιμετωπίζουν νέα ύφεση εξαιτίας τις επιβολής lockdowns και ο τομέας υπηρεσιών της Κίνας φαίνεται πως συρρικνώνεται.

Εν τω μεταξύ, η εξάπλωση της Δέλτα συνεχίζει να επηρεάζει την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα την ώρα που οι καταναλωτές, ειδικά οι Αμερικανοί, εμφανίζονται διατεθειμένοι να αγοράσουν περισσότερα αυτοκίνητα, συσκευές και αθλητικό εξοπλισμό. Η εξάπλωση στις χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας με χαμηλά ποσοστά εμβολιασμού οδηγούν σε προσωρινό κλείσιμο εργοστασιακών μονάδων και δικτύων εφοδιασμού, παρατείνοντας τα προβλήματα στις εφοδιαστικές αλυσίδες. Στην Αμερική, μεγάλα ονόματα λιανεμπορίου όπως GAP και Nike ζητούν από τον Λευκό Οίκο να δωρήσει περισσότερα εμβόλια στο Βιετνάμ, απόδειξη του πόσο κρίσιμα έγιναν αυτά τα εργοστάσια για τις επιχειρήσεις τους.

Οι ελλείψεις οδηγούν τις τιμές ψηλότερα

Η αλλαγή στη σχέση ανάμεσα στον ιό και την οικονομία έχει επιπτώσεις και στους διαμορφωτές πολιτικής. Αυτοί δεν θα μπορούσαν να επαναλάβουν το κόλπο που έκαναν στις αρχές της πανδημίας με τους περιορισμούς στις μετακινήσεις και τα μέτρα στήριξης. Η αναζωογόνηση του τομέα υπηρεσιών είναι σήμερα ο μοναδικός γρήγορος δρόμος για ταχεία ανάπτυξη. Στο δεύτερο τρίμηνο του έτους, οι δαπάνες για υπηρεσίες από Αμερικανικά νοικοκυριά ήταν περίπου 3% χαμηλότερα σε σύγκριση με το 2019, σε πραγματικούς όρους. Εάν η εξάπλωση της Δέλτα επηρεάσει τις βιομηχανίες υπηρεσιών, όπως αναψυχή και διαμονή/εστίαση, η παροχή περισσότερων μέτρων στήριξης θα δημιουργήσει περισσότερο πληθωρισμό.

Είναι επίσης πιο δύσκολο να υποστηρίξει κανείς πως ο φόβος του κορωνοϊού τρομάζει τους καταναλωτές μειώνοντας τις δαπάνες και ότι οι κυβερνητικοί περιορισμοί για την επιβράδυνση της εξάπλωσης του ιού έχουν μικρό οικονομικό κόστος. Μια ασθενέστερη σχέση ανάμεσα στα κρούσματα και την κινητικότητα και η αναγκαιότητα για ανάπτυξη του τομέα υπηρεσιών, αυξάνουν το κόστος των lockdowns. Εάν η πίεση στα νοσοκομεία αναγκάσει ακόμη και χώρες με υψηλά ποσοστά εμβολιασμού, όπως η Βρετανία, να περιορίσουν τις υπηρεσίες στη διάρκεια του χειμώνα, η οικονομική ζημιά θα είναι μεγαλύτερη και τα οφέλη μικρότερα. Το κύμα της Δέλτα μπορεί να υποχωρήσει σύντομα, μειώνοντας την πίεση στην παγκόσμια οικονομία. Όμως, αν αυτό δεν συμβεί, ή μια άλλη μετάλλαξη εμφανισθεί, τα μέτρα για την καταπολέμηση του ιού θα είναι πιο δύσκολο να δικαιολογηθούν.

Πηγή: The Economist – πρώτη μετάφραση Οικονομικός Ταχυδρόμος

Θεσμικοί επενδυτές από το εξωτερικό κάλυψαν πάνω από το 80% της έκδοσης των δύο ομολόγων του Δημοσίου

Την ψήφο εμπιστοσύνης που έδωσαν οι αγορές προς την ελληνική οικονομία με τη μεγάλη ανταπόκρισή τους στην έκδοση των δύο ομολόγων του Δημοσίου επιβεβαιώνουν και τα οριστικά στοιχεία της έκδοσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών το επιτόκιο του 5ετούς ομολόγου διαμορφώθηκε στο 0,020%, και του 30ετούς τίτλου στο 1,675%. Το σύνολο των προσφορών και για τις δύο εκδόσεις διαμορφώθηκε σε επίπεδα άνω των 18,9 δισ. ευρώ (9,3 δισ. για το 5ετές ομόλογο και 9,6 δισ. για το 30ετές).

Ενδεικτική του υψηλού βαθμού εμπιστοσύνης των αγορών σχετικά με την πορεία της ελληνικής οικονομίας είναι η σύνθεση επενδυτών που ανταποκρίθηκε στις δύο εκδόσεις. Για το 5ετές ομόλογο το 82% αφορά επενδυτές από το εξωτερικό και το 18% από την Ελλάδα, ενώ το 81% είναι θεσμικά χαρτοφυλάκια. Για το 30ετές ομόλογο το 85% των επενδυτών προέρχεται από το εξωτερικό, το 15% από την Ελλάδα, ενώ το 88% είναι θεσμικοί.

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ – ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ – Μπήκαν οι υπογραφές για την κατασκευή του Σταθμού Φυσικού Αερίου στην Κομοτηνή

Όπως ανακοινώθηκε, υπεγράφη η ανάθεση της κατασκευής του Αεριοστροβιλικού Σταθμού Συνδυασμένου Κύκλου με καύσιμο το φυσικό αέριο στην Κομοτηνή από τους Ομίλους ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ και ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, σηματοδοτώντας την έναρξη κατασκευής του έργου.

Η Θερμοηλεκτρική Κομοτηνής, εταιρεία στην οποία συμμετέχουν από κοινού, με ποσοστό 50% η καθεμία, η Motor Oil Renewable Energy (MORE) και η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ανέθεσε την κατασκευή του Σταθμού στην ΤΕΡΝΑ Α.Ε., η οποία με τη σειρά της υπέγραψε σύμβαση προμήθειας με τη Siemens για το βασικό εξοπλισμό της μονάδας παραγωγής δυναμικότητας 877 MW.

Το συνολικό κόστος της επένδυσης εκτιμάται στα 375 εκατ. ευρώ. Στο στάδιο κατασκευής του Σταθμού θα δημιουργηθούν 500 θέσεις εργασίας, ενώ 100 θέσεις εργασίας θα δημιουργηθούν κατά την περίοδο λειτουργίας.

Η έναρξη εμπορικής λειτουργίας της μονάδας προγραμματίζεται για τις αρχές του 2024.

Η κατασκευή του νέου υπερσύγχρονου Σταθμού είναι στρατηγικής σημασίας, καθώς έρχεται να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες για ηλεκτρική ενέργεια στη χώρα μας, οι οποίες θα δημιουργηθούν εξαιτίας της σταδιακής απόσυρσης των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής. Αποτελεί έργο πνοής για την ανάπτυξη της περιοχής, αλλά και για την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας.

Motor Oil: Αυξημένες πιθανότητες για προμερίσμα το Νοέμβριο

Αν και ακόμη δεν υπάρχει κάποια οριστική απόφαση, εντούτοις η διοίκηση της Motor Oil Hellas εξέφρασε εκ νέου την αισιοδοξία της για την καταβολή προμερίσματος για την τρέχουσα χρήση. Ειδικότερα, όπως ανέφερε χθες κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων τριμήνου ο αν. CEO Π. Τζαννετάκης, το παράθυρο για την καταβολή προμερίσματος τοποθετείται χρονικά στο 8 τρίμηνο, πιθανόν τον ερχόμενο Νοέμβριο.

Σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν, η διοίκηση της εισηγμένης έχει ήδη ξεκινήσει η ανάκαμψη των περιθωρίων διύλισης, που όμως παραμένει μια αργή διαδικασία και εκτιμάται ότι με το τέλος των lockdown αλλά και με την σημαντική αύξηση του τουρισμού, θα υπάρξει σημαντική βελτίωση στα μεγέθη του ομίλου στο τρίτο τρίμηνο αλλά και στο δεύτερο μισό του έτους. Όπως ανέφερε ο κ. Τζαννετάκης, παρά το γεγονός ότι τα περιθώρια αυτή τη στιγμή είναι παρόμοια με το δεύτερο τρίμηνο του έτους, υπάρχει ελπίδα ότι λόγω των υψηλότερων πωλήσεων οι επιδόσεις θα βελτιωθούν.

Σε ό,τι αφορά τις επιδόσεις του πρώτου μισού του έτους, η διοίκηση της MOH στάθηκε μεταξύ άλλων στη σημαντική επίπτωση που είχε η αύξηση των δικαιωμάτων εκπομπής CO2 τα οποία επηρέασαν την κερδοφορία κατά 10 εκατ. ευρώ. Αξίζει να σημειωθεί ότι από κόστος των δικαιωμάτων στα 5 ευρώ ο τόνος το 2017 και 14 ευρώ ο τόνος το 2018, στο πρώτο τρίμηνο του 2021 το κόστος εκτινάχθηκε στα 38 ευρώ ο τόνος και στο δεύτερο τρίμηνο του 2021 στα 52 ευρώ ο τόνος.

Advertisement

Σε ό,τι αφορά την πορεία της εγχώριας ζήτησης, τα καύσιμα κίνησης καταγράφουν αύξηση σχεδόν 20%, με τις βενζίνες να βρίσκονται στο +25% και το ντίζελ κίνησης στο +16%. Αντίθετα το πετρέλαιο θέρμανσης καταγράφει σημαντική υποχώρηση, καθώς πέρυσι είχε παραταθεί η σεζόν και είχαν αυξηθεί σημαντικά οι όγκοι πωλήσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι τον Αύγουστο οι πωλήσεις καυσίμων κίνησης κινήθηκαν στα προ κρίσης επίπεδα φτάνοντας τις επιδόσεις του Αυγούστου του 2019.

Ο κ. Τζαννετάκης αναφέρθηκε επίσης στον τομέα ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, σημειώνοντας ότι το επόμενο διάστημα θα ενισχυθεί η συνεισφορά των ΑΠΕ στην κερδοφορία του ομίλου. Ωστόσο κατά τη διάρκεια του προηγούμενου τριμήνου η κερδοφορία της NRG ήταν χαμηλότερη εξαιτίας των υψηλών τιμών στη χονδρεμπορική αγορά που δεν πρόλαβαν να μετακυληθούν στην κατανάλωση, πιέζοντας τα περιθώρια.

Σε ό,τι αφορά τέλος το δανεισμό, η διοίκηση της MOH αναφέρθηκε στις δύο πρόσφατες ομολογιακές εκδόσεις, το ελληνικό ομόλογο που εκδόθηκε το Μάρτιο και το ευρωομόλογο που εκδόθηκε τον Ιούλιο, τονίζοντας ότι η θετική πορεία τους στη δευτερογενή αγορά αποτελεί εξαιρετικά θετική εξέλιξη καθώς αντανακλά την εμπιστοσύνη της αγοράς προς τον όμιλο και βοηθά στη μείωση του κόστους σε όλα τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Ξέφρενο ράλι στις τιμές των πρώτων υλών

«Σε όλα τα χρόνια της επαγγελματικής μου πορείας δεν έχω συναντήσει ποτέ ξανά τόσο μεγάλες και απότομες αυξήσεις των τιμών των πρώτων υλών και του μεταφορικού κόστους σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα». Με αυτά τα λόγια ο δρ Κυριάκος Λουφάκης, επικεφαλής της «Λουφάκης Χημικά ABEE», ο οποίος έχει διατελέσει και πρόεδρος του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, ενώ σήμερα κατέχει το αξίωμα του προέδρου της Αλεξανδρείας Ζώνης Καινοτομίας, επιχειρεί να περιγράψει την κατάσταση που επικρατεί και η οποία απειλεί, πέρα από τις πληθωριστικές πιέσεις που ήδη έχει προκαλέσει, να ανακόψει την ανοδική πορεία της ελληνικής μεταποίησης. Και αυτό διότι ο πολλαπλασιασμός του κόστους παραγωγής υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων, συρρικνώνει τα περιθώρια κέρδους, ενώ μεσοπρόθεσμα μπορεί να οδηγήσει σε έναν νέο κύκλο ύφεσης, καθώς οι υψηλές τελικές τιμές ενδεχομένως να προκαλέσουν κάμψη της ζήτησης.

Τα στοιχεία που ανακοίνωσε χτες η IHS Markit για τον δείκτη υπευθύνων προμηθειών, γνωστό ως δείκτη PMI, από τη μια είναι εξαιρετικά ευχάριστα καθώς δείχνουν ότι η ελληνική μεταποίηση σχεδόν κάθε μήνα καταρρίπτει τα ρεκόρ αύξησης της παραγωγής, αλλά από την άλλη προκαλούν προβληματισμό τα στοιχεία εκείνα που δείχνουν ότι η αύξηση του κόστους εισροών συνεχίζεται και ότι ταυτόχρονα υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις στην παράδοση των πρώτων υλών. Ειδικότερα, ο δείκτης PMI στην Ελλάδα διαμορφώθηκε τον Αύγουστο του 2021 στις 59,3 μονάδες, έναντι 57,4 μονάδων τον Ιούλιο, με τον ρυθμό αύξησης να είναι ο ταχύτερος που έχει καταγραφεί τα τελευταία 21 χρόνια. Την ίδια ώρα, ωστόσο, καταγράφηκε ο δριμύτερος από τον Μάρτιο του 1999 ρυθμός αύξησης του κόστους εισροών, ενώ στην ανάλυση της IHS Markit γίνεται λόγος για περαιτέρω καθυστερήσεις στις παραδόσεις των πρώτων υλών. Οι τιμές εκροών, δηλαδή οι τιμές των παραγόμενων προϊόντων, αυξήθηκαν αισθητά τον Αύγουστο, καθώς πολλές μεταποιητικές επιχειρήσεις μετακύλισαν μέρος του αυξημένου κόστους παραγωγής στους πελάτες τους. «Με βάση τις τρέχουσες προβλέψεις μας αναμένεται ότι οι αισθητές αυξήσεις στις τιμές των παραγωγών θα διοχετευθούν στις συνολικές τιμές καταναλωτή όσο το 2021 προχωρεί», επισημαίνει η Σιάν Τζούους, οικονομολόγος της IHS Markit.

«Οι καθυστερήσεις στην παράδοση πρώτων υλών από την Ασία μπορεί να φτάνουν ακόμη και τους δύο μήνες. Εκτός και αν πληρώσεις πρόσθετο «καπέλο», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Λουφάκης στην «Κ». Και μιλάμε για πρόσθετο «καπέλο», καθώς είναι πλέον του πολλαπλάσιου κόστους, ακόμη και οκτώ φορές πάνω, αυτό που καλούνται να πληρώσουν οι εταιρείες για τη μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων από την Κίνα και εν γένει από την Ασία. Σε ό,τι αφορά τις τιμές των πρώτων υλών, ειδικά στα μονομερή (π.χ. προπυλένιο) που χρησιμοποιεί η χημική βιομηχανία, αυτές είναι 2,5 φορές υψηλότερες σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2020. Εν μέρει ήδη οι επιχειρήσεις μετακυλίζουν το αυξημένο κόστος στους πελάτες τους και αυτοί με τη σειρά τους στους τελικούς καταναλωτές. Για να αντιληφθεί κάποιος καλύτερα το ντόμινο των ανατιμήσεων αρκεί να πούμε ότι οι πελάτες μιας χημικής βιομηχανίας είναι άλλες βιομηχανίες δομικών υλικών, στρωμάτων, βερνικιών, τροφίμων. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία αυξήθηκε τον Ιούλιο του 2021 σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν κατά 13%.

Στην εκτίμηση ότι η κατάσταση θα εξομαλυνθεί μέχρι την άνοιξη του 2022 προβαίνει ο κ. Δημήτρης Λακασάς, διευθύνων σύμβουλος της Olympia Electronics, η οποία παράγει ηλεκτρονικά συστήματα ασφαλείας. Ο εν λόγω κλάδος έχει να αντιμετωπίσει και το πρόβλημα της έλλειψης chips, με τον κ. Λακασά να κάνει λόγο για «πρόβλημα τεραστίων διαστάσεων, το οποίο όμως, ευτυχώς, δεν αφορά μόνο την Ελλάδα». Ο ίδιος, μάλιστα, υποστηρίζει ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις στην πλειονότητά τους είναι καλύτερα προετοιμασμένες, καθώς λόγω της δεκαετούς κρίσης που προηγήθηκε και των capital controls είχαν προβεί σε μεγαλύτερη αποθεματοποίηση πρώτων υλών.

Πηγή: Καθημερινή

Αν και ακόμη η τάση παραμένει θετική, με βάση την παραμονή υψηλότερα των 910 – 900 μονάδων .... Τις τελευταίες συνεδριάσεις υπάρχουνε αυξημένες ενδείξεις ότι η μιζέρια επιστρέφει και πάλι, με κίνδυνο ενός περαιτέρω pull – back, με την αγορά να κολλάει και πάλι στα όρια των 900 μονάδων .... Κακό κατά μέσο όρο το χρηματιστηριακό δίμηνο Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου και για το Χ.Α., αλλά και τις διεθνείς αγορές....

